

მეწარმე ქალთა ფონდი Fund of women Entrepreneurs

asen es an-tation Moman and Business

გამოცემას აფინანსებს EED - ეკლესიების განვითარების სამსახური (გერმანია)

Publication is financially supported by EED (Germany)

ბიულეტენში გამოთქმული მოსაზრებები, შესაძლოა არ ემთხვეოდეს EED-ს მოსაზრებებს

The views expressed in the bulletin does not necessarily represent the views of EED

ქალი და ბიზნესი

N=5

Woman and Business

2010

l s m h j z n			– Content
ᲛᲔᲬᲐᲠᲛᲔ ᲥᲐᲚᲗᲐ ᲤᲝᲜᲓᲘ ᲥᲐᲚᲗᲐ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲫᲐᲚᲐᲓᲝᲑᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲐᲦᲛᲓᲔᲑ	<⊐ 6	7 ⇔	FUND OF WOMEN ENTREPRENEURS TO FIGHT VIOLENCE AGAINST WOMEN
ᲢᲔᲚᲔᲑᲐᲓᲐᲪᲔᲛᲐ ᲞᲘᲠᲓᲐᲞᲘᲠᲘ ᲔᲗᲔᲠᲘᲗ	\$ ₽	9 ⇔	TELEVISION SHOW BROADCASTED ON LIVE
ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝ ᲐᲓᲑᲘᲚᲔᲑᲘ ᲙᲝᲜᲤᲚᲘᲥᲢᲘᲡ ᲖᲝᲜᲐᲨᲘ	4 10	12 ⇔	NEW WORK PLACES IN A CONFLICT ZONE
ᲛᲠᲒᲕᲐᲚᲘ ᲛᲐᲒᲘᲓᲐ	<⊐ 14	15 🗢	ROUND TABLE
"ᲒᲐᲜᲕᲚᲘᲚᲘ ᲒᲖᲐ"	<⊐ 16	17 ⇔	"WAYS OF THE PAST"
ᲜᲐᲠᲛᲐᲢᲔᲑᲣᲚᲘ ᲥᲐᲚᲔᲑᲘ	49 🗢	18 🖙	SUCCESSFUL WOMEN
ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲣᲚᲘ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲐᲨᲘ	49 🗢	19 🗢	WITH THE PURPOSE OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT IN AMERICA
<u> </u>	<⊐ 20	21 ⇔	ABKHAZETOBA – 2010
ᲘᲡᲠᲐᲔᲚᲨᲘ – ᲒᲐᲛᲝᲪᲓᲘᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲘᲡ	<⊐ 22	23 ⇔	FOR EXPERIENCE GATHERING IN ISRAEL
ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲣᲚᲘ ᲛᲝᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲘᲡ ᲙᲣᲠᲡᲔᲑᲘ	ح⇒ 24	25 ⇔	VOCATIONAL COURSES
ᲘᲣᲠᲘᲡᲢᲘᲡ ᲙᲣᲗᲮᲔ	<⊐ 26	26 ⇔	LAWYER'S CORNER

dznimozsem dynobzamatem!

appression as a propon

Dear Readers!

Another year 2010 has ended, which we may consider a successful year.

With the financial support of our donor organization EED, we were able to perform the works targeted at empowering women and support their active involvement into a small business, during a year. Results of the regular monitoring proved that the working places opened in various towns of west Georgia were successful. We plan to continue working with you the next year too. Successful were the the vocational courses for the young women as well. The courses in accounting, English, computers, sewing, and knitting; organized in Kutaisi and Poti.

We wish you happy and peaceful New Year of 2011!

Fund of Women Entrepreneurs

መአፈይበይ ፈመጋፈይ በጋጋጣዊ ፈመጋፈይ ይይአፈጋይይ 869ይምፈፈጋበን JNEM9ፈጋፈጌ

ᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲐᲪᲘᲐ 16-ᲓᲦᲘᲐᲜ ᲙᲐᲛᲞᲐᲜᲘᲐᲖᲔ...

"16 დღე ქალთა მიმართ ძალადობის წინააღმდეგ" არის საერთაშორისო კამპანია, რომელსაც საფუძველი ჩაეყარა 1991 წელს, რომლის დაამარსებლებმა სიმბოლურად შეარჩიეს თარიღები - 25 ნოემბერი "ქალთა მიმართ ძალადობასთან ბრძოლის საერთაშორისო დღე" და 10 დეკემბერი "ადამიანის უფლებათა დაცვის საერთაშორისო დღე".

კამპანიაში ყოველწლიურად მონაწილეობას იღებს 190-ზე მეტი ქვეყანა და 2000-ზე მეტი ორგანიზაცია მთელი მსოფლიოს მასშტაბით. მათ გააჩნიათ საერთო მიზნები: გენდერული ძალადობის, როგორც ადამიანის უფლებათა დარღვევის ფორმის შესახებ ინფორმირებულობის დონის ამაღლება.

კამპანიის მთავარი ლოზუნგია: ბოლო მოვუღოთ ქალთა მიმართ ძალადობას. თუმცა ყოველ წელს იგი ხასიათდება კონკრეტული თემებით. რაც შეეხება ჩვენს ქვეყანას, იგი ზემოთხსენებულ კამპანიას შეუერთდა 2001 წლიდან.

მენარმე ქალთა ფონდი ამ კამპანიის ერთ-ერთი აქტიური მონანილეა.

მიმდინარე წელს აღინიშნება კამპანიის 20 წლისთავი ...

ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲩᲐᲠᲗᲣᲚᲝᲑᲐ ᲙᲐᲛᲞᲐᲜᲘᲐᲨᲘ...

... 25 ნოემბერს, ფონდის ბენეფიციარებმა, მეწარმე ქალებმა და ახალგაზრდებმა, აქტიური მონაწილეობა მიიღეს ფონდი "სოხუმის" მიერ ორგანიზებულ მდუმარე აქციაში ქუთაისში, წყალტუბოში, ფოთში, ოზურგეთში, ხონსა და ზუგდიდში. თეთრ მაისურებში გამოწყობილი ქალთა მთავარი სლოგანი იყო - "ძალადობა ბოროტებაა!" აქციის მსვლელობა გაშუქდა ადგილობრივი და ცენტრალური ტელეკომპანიების მიერ. ბევრი მათგანი კამპანიის ისტორიითაც დაინტერესდა.

... 29 ნოემბერს, 16-დღიანი კამპანიის ფარგლებში შეიქმნა ორი სამუშაო ადგილი ხურჩასა და ნაბაკევში (აფხაზეთის მოსაზღვრე დასახლება), რომელთა ავტორები არიან გუგული ანჯაფარიძე და ია კოზმავა.

საკუთარი გამოცდილებიდან გამომდინარე, მათ არჩევანი შეაჩერეს მომსახურების სფეროს ისეთ მიმართულებაზე, როგორიცაა სილამაზის სალონი.

წლის პირველ ნახევარში, მეწარმე ქალთა ფონდის წარმომადგენლებმა სოფელ ხურჩაში შეისწავლეს ადგილობრივი მოსახლეობის საჭიროებები და პრობლემები. შეხვედრამ თავისი შედეგი გამოიღო.

... 8 დეკემბერს, მეწარმე ქალთა ფონდის ტელეგადაცემა გავიდა ტელეკომპანია "რიონის" პირდაპირი ეთერით თემაზე "მცირე ბიზნესი - გზა ეკონომიკური დამოუკიდებლობისკენ". სტუდიაში მოწვეულები იყვნენ ფონდის თანამშრომლები, მეწარმე ქალები, იურისტი.

დასაწყისში, მაყურებელი გაეცნო ფონდის საქმიანობას ფილმით "განვლილი გზა", რის შემდეგაც სტუდიაში გაიმართა დისკუსია. საუბარი შეეხო ფონდის ჩართულობას 16-დღიან საერთაშორისო კამპანიაში და ძალადობის გამომწვევ ეკონომიკურ ფაქტორებს.

იურისტმა თამარ ფაჩულიამ მოკლედ მიმოიხილა კანონმდებლობა და პრაქტიკული რჩევები მისცა მცირე მეწარმეებს საქმიანობის წარმატებულად წარმართვისათვის.

გადაცემის მსვლელობისას იყო სატელეფონო ზარები სტუდიაში, რესპონდენტები სურვილს გამოთქვამდნენ ეთანამშრომლათ მეწარმე ქალთა ფონდთან.

10 დეკემბერს, მეწარმე ქალთა ფონდის მიერ ჩატარებული მრგვალი მაგიდა მიეძღვნა ქალთა მიმართ ძალადობის წინააღმდეგ 16-დღიან საერთაშორისო კამპანიის დასრულებას. მონაწილეები გაეცნენ კამპანიის შესახებ ინფორმაციას და ისაუბრეს იმაზე, თუ რამდენად მნიშვნელოვანია ეკონომიკური სიძლიერე ძალადობის თავიდან ასაცილებლად.

შეხვედრაზე მოწვეულები იყვნენ მეწარმე ქალები და პროფესიული კურსების მსმენელები.

გაჟღერდა არაერთი საინტერესო წინადადეპა. მათ შორის: მეწარმე ქალთა ლიგის ჩამოყალიბება, პროფესიული კურსების ჩამოყალიბება ზესტაფონში, წყალტუბოში. მოქმედი მეწარმეებისთვის ვორკშოპის ჩატარება საგადახადო კანონმდებლობაში ცვლილებების გასაცნობად.

FUND OF WOMEN ENTREPRENEURS TO FIGHT VIOLENCE AGAINST WOMEN

INFORMATION ON 16-DAYS CAMPAIGN...

"16 days of activism against violence against women" is an international campaign founded on 1991, the dates are symbolic 25th November, International Day against Violence against Women and 10th of December International Human Rights Day.

More than 190 countries and 2000 organizations join the campaign annually, united by the same aim: raising awareness on gender violence, one of the forms of human rights' violation. Main notion of the activism is to end violence against women. However, each year is characterized with particular themes. Regarding our country, Georgia joined the campaign in 2001.

Fund of Women Entrepreneurs is among the active participants of the campaign.

This year the 20th anniversary of the activism is celebrated...

OUR CONTRIBUTION TO THE CAMPAIGN...

... Beneficiaries, women entrepreneurs and youngsters participated in a silent demonstration in Kutaisi, Poti, Ozurgeti, Khoni and Zugdidi, organized by Fund "Sokhumi" on 25th of November. Slogan of the women dressed in white was – "violence is evil!" The demonstration was broadcasted on local and central media, many of them got interested in the history of the campaign.

... 29 November, two work places opened in Khurcha and Nabakevi (conflict zone bordering villages) in frames of the 16-day campaign; the owners are Gogola Anjaparidze and la Kozmava.

Based on their past experiences, the businesswomen decided to run beauty salons. In the first half of the year, representatives of the FWE studied needs and problems of Khurcha village's residents. The meetings had tangible outcomes.

... 8 December, television show made by the FWE was broadcasted on the TV company "Rioni", dedicated to a topic "small business – way towards economic independence". Guests of the show were staff of the FWE, women entrepreneurs and a lawyer.

In the beginning, a film by the FWE "Ways of Past" was shown to audience, followed by discussions. The talks touched the FWE's involvement into the 16-day campaign and economic factors causing violence.

Tamar Pachulia, a lawyer, reviewed legislation and gave practical advice to the individual entrepreneurs. During the show telephone calls were received in the studio.

... 10 December, a roundtable organized by the Fund of Women Entrepreneurs was dedicated to 16-day international campaign against violence against women. Participants were acquainted with information, regarding the campaign and emphasized importance of economic factors in preventing violence.

Women entrepreneurs and students of vocational courses were invited to the meeting. Numerous interesting ideas were expressed during the event, particularly: establishment of league of women entrepreneurs, vocational courses in Zestaponi, workshops for the women entrepreneurs on changes made in tax legislation.

CACASSCACACA AUSCAAN AUSCUM

კამპანიის ფარგლებში მეწარმე ქალთა ფონდმა მოაწყო ტელეგადაცემა ტელეკომპანია "რიონის" პირდაპირი ეთერით. გადაცემის თემა იყო - "მცირე პიზნესი-გზა ეკონომიკური დამოუკიდებლოპისაკენ".

გადაცემაში მონაწილეობდნენ მენარმე ქალთა ფონდის ნარმომადგენლები, მენარმე ქალები.

ფილმის დასაწყისში წამყვანმა ნანა რობაქიძემ ტელემაყურებელს გააცნო ინფორმაცია, რომ მეწარმე ქალთა ფონდის გადაცემა მიმდინარეობდა16დღიანი კამპანის ფარგლებში.

გადაცემის დასაწყისში მაყურებელმა ნახა ფონდის მიერ მომზადებული დოკუმენტური ფილმი "განვლილი გზა". ფილმში აისახა მეწარმე ქალთა საქმიანობა, სამუშაო ადგილები, რომელიც დასავლეთ საქართველოს სხვადასხვა ქალაქში მუშაობს. ჩვენების შემდეგ დისკუსია გაიმართა.

პროექტის კოორდინატორმა მირანდა გვანცელაძ ემ მაყურებელს მოუთხრო 16-დღიანი კამპანიის ფარგლებში მეწარმე ქალთა ფონდის მიერ განხორციელებულ საქმიანობაზე. მისი სიტყვებით მსოფლიო საერთაშორისო კამპანიაში მეწარმე ქალთა ფონდი უკვე რამდენიმე წელია მონაწილეობს და ამით გამოხატავს საკუთარ პოზიციას, რომ ქალთა მიმართ ძალადობა ბოროტებაა და საკუთარი საქმიანობით ცდილობს, რაც შეიძლება მეტი ქალი ჩართოს მცირე ბიზნესი, რაც შეიძლება მეტი ქალს მისცეს ეკონომიკური დამოუკიდებლობა, რადგან ეკონომიკური დამოუკიდებლობა აძლიერებს ქალებს და ასეთი ქალები ნაკლებად არიან ძალადობის მსხვერპლნი.

პროექტის ასისტენტმა დიანა ყურაშვილმა ვრცლად ისაუბრა იმ სამუშაო ადგილებზე რომელიც წარმატებულია დასავლეთ საქართველოს სხვადასხვა ქალაქში. მისი თქმით, სამეწარმეო

საქმიანობის წარმატებულად წარმართვისათვის აუცილებელია საკითხების საფუძვლიანი ცოდნა, ამიტომაც საგანმანათლებლო პროგრამებს განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს. სატრენინგო პროგრამა მონაწილეებს საშუალებას აძლევს გაერკვნენ მცირე ბიზნესის საფუძვლებში. ბიზნეს-გეგმა სწორად შეადგინონ და გააკეთონ სწორი არჩევანი რომელი სფერო იქნება მათთვის მომგებიანი და სიცოცხლისუნარიანი.

მან ისაუბრა აგრეთვე იმაზე, რომ ბიზნეს-გეგმის შერჩევისას კომისია აქცენტს აკეთებს იმაზე, რომ შეირჩეს სიცოცხლისუნარიანი, მდგრადი, რეალობაზე გათვლილი პროექტი.

ტელეგადაცემაზე მოწვეულმა მეწარმე ქალებმა: ლარისა უგრეხელიძემ, ნინო ჩეგიანმა, ნაირა მალანიამ, თამარ ბერულავამ ისაუბრეს საკუთარ საქმიანობაზე, სიძნელეებსა და მიღწევებზე. ისინი თვლიან, რომ სწორი არჩევანი გააკეთეს, რადგან მათი ბიზნესი წარმატებულია, მათი ოჯახის შემოსავალი გაიზარდა, აქვთ საკუთარი საქმე, რაც ძალზე მნიშვნელოვანია.

გადაცემაზე ფონდის იურისტმა თამარ ფაჩულიამ სამართლებრივ საკითხებზე გაამახვილა ყურადღება და აღნიშნა, მეწარმე, რომელიც იწყებს საკუთარ საქმიანობას აუცილებელია ფლობდეს შესაბამის ინფორმაციას, რაც მის საქმიანობაში მნიშვნელოვანია. ტრენერებმა ხაზი გაუსვეს რამდენად აუცილებელია ის ინფორმაციები მონაწილეებისათვის, რომლებსაც ისინი ტრენინგებიდან იღებენ.

გადაცემის მსვლელობისას რამდენიმე სატელეფონო ზარი გაისმა, მაყურებელთა აზრით, ის რასაც მეწარმე ქალთა ფონდი აკეთებს მნიშვნელოვანია. აუცილებელია, მეტმა ადამიანმა იცოდეს ამ ორგანიზაციის არსებობა. რამდენიმემ სურვილი გამოთქვა ითანამშრომლოს მეწარმე ქალთა ფონდთან.

ᲒᲣᲚᲜᲐᲠᲐ ᲚᲐᲙᲔᲠᲑᲐᲘᲐ

TELEVISION SHOW BROADCASTED ON LIVE

Fund of Women Entrepreneurs hosted a live television show, on a topic – "small business – way to economic independence" on regional TV broadcast "Rioni" in frames of the campaign.

Guests of the show were representatives of the FWE and women entrepreneurs.

Host of the show Nana Robakidze, firstly informed audience that the program was designed in frames of 16-day campaign, followed by a film "the ways of past" made by the FWE. The film showed activities performed by the FWE, the new work places opened in various towns of west Georgia. The final part was a discussion.

Project coordinator Miranda Gvantseladze told the audience about the actions of the FWE carried out under 16-day campaign. According to her, the FWE had been involved in international activities for several years and in this way expressed its position regarding violence against women. The Fund through its works tries to involve as more women in business ventures as possible and thus provide them with economic independence. It is less likely that this type of women will ever become victims of violence.

Project assistant Diana Kurashvili talked in details about the new work places, which operate quite successfully in various towns of west Georgia. As Diana mentioned, comprehensive understanding of issues related to business activities was essential factor for its success, thus educational programs were of utmost importance. The training curriculum was developed in a way to acquaint participants with basics of small business, draft business-plan correctly and make right choices in sphere of activity.

She also talked about the criteria, based on which the commission for selection of the business plans pays attention most of all, particularly viability and sustainability. Guest speakers of the show, the women entrepreneurs talked about the way they had to go through, obstacles and achievements. They believe that they had made right choices, as their business was profitable, family income \ increased and additionally they had own venture which was not of least importance.

Lawyer of the FWE stressed legal aspects of the business and admitted that it is essential for the entrepreneur to be aware of necessary legal information regarding the activities, before running a venture. Trainers emphasized the necessity of the information provided by them during the training courses.

Several people called during the show and according to them what the FWE does is very important and it is essential to inform more people about existence of such an organization. After the show several of them expressed a desire to cooperate with the FWE.

GULI LAKERBAIA

JPPEU PAAAW JEBUCAJU AWEACUADUP SWEPAU

მეწარმე ქალთა ფონდის საქმიანობა კიდევ უფრო გაფართოვდა. ამჯერად სამოქმედო არეალი აფხაზეთის კონფლიქტისპირა რაიონს მისწვდა. პროექტის ფარგლებში ზუგდიდის რაიონის სოფლებში ხურჩასა და ნაბაკევში ქალთა დასაქმებისა და მათთვის სამუშაო ადგილების შექმნის მიზნით აქტიური მუშაობა დაიწყო.

შესრულებულ სამუშაოებს წინ უძღოდა ანკეტირება:სულ 205 ბენფიციარი გამოიკითხა. ქვეყანაში არსებული სოციალური მდგომარეობიდან გამომდინარე უცხო არ არის, რომ გამოკითხულთა დიდმა ნაწილმა უმთავრეს პრობლემად უმუშევრობა დაასახელა.

აღსანიშნავია, რომ სოფელი ხურჩა მოშორებულია რაიონულ ცენტრს და სოციალური მომსახურების სფეროებს. მრავალრიცხოვან დასახლებაში არ არის მომსახურების ისეთი სფეროები, როგორიცაა საპარიკმახერო და სამკერვალო.

ანალოგიური მდგომარეობაა სოფელ ნაბაკევში. კვლევებმა აჩვენა, რომ მოთხოვნის მიუხედავად, მოსახლეობას არა აქვს და არც არასოდეს ჰქონია მომსახურების სფეროები. მაგალითად, სილამაზის სალონი.

ნაბაკევი კონფლიქტისპირა ზონაა და მოსახლეობა ვერ გრძნობს თავს ბოლომდე დაცულად, მიუხედავად ამისა, იმედიანად არიან. როცა ისინი მენარმე ქალთა ფონდმა ტრენინგზე მოიწვია, ქალებმა დიდი სიხარულით მიიღეს მონაწილეობა, რათა შემდგომში, მიღებული ცოდნა გამოეყენებინათ თვითრეალიზაციისათვის. რადგან ჩვენს უმთავრეს მიზანს წარმოადგენს მათი მხარდაჭერა და ეკონომიკური გაძლიერება.

გამოკლევის შედეგად მიღებული მონაცემების საფუძველზე გადაწყდა, რომ აღნიშნულ სოფლებში განსაკუთრებული მოთხოვნა იყო სოციალური მომსახურების სფეროზე.

მომდევნო ეტაპზე, პროექტიდან გამომდინარე, ჩატარდა ტრენინგი, რის შემდეგაც რამდენიმე მათგანმა ბიზნეს-გეგმა წარმოადგინა. კომისიამ მათ შორის სიცოცხლისუნარიან პროექტებზე შეაჩერა არჩევანი.

29 ნოემბერს კონფლიქტისპირა ზონაში - ხურჩასა და ნაბაკევში ორი სამუშაო ადგილი შეიქმნა. სილამაზის სალონებს "ფერია" და "ნინიკო" უწოდეს.

ᲡᲘᲚᲐᲛᲐᲖᲘᲡ ᲡᲐᲚᲝᲜᲘ "ᲤᲔᲠᲘᲐ"

"მოდით და და გამშვენიერდით"- ასეთი სლოგანი აქვს სილამაზის სალონ "ფერიას", სადაც დიასახლისი გალელი ქალბატონი გოგოლა ანჯაფარიძეა. მას შეუძლია ბევრი რამ მოგიყვეთ საკუთარი ცხოვრებიდან. - წარსული არც ისე ტკბილი მოსაგონარია- ამბობს გოგოლა.

"უიმედოდ ჩამოვედი ნაპაკევიდან სოფელ ხურჩაში. არ ვიცოდი რა მექნა, რა მეკეთებინა, ხელი რა საქმისთვის მომეკიდა. ასეთ გაურკვევლობაში კარგა ხანს ვიყავი. ერთი პერიოდი გალში სტილისტად ვმუშაობდი, ეს ხელობა კარგად მქონდა ათვისებული მაგრამ ხურჩაში სალონის გახსნა ფინანსებთან იყო დაკავშირებული. ხელსაწყოების შესაძენი თანხა არ გამაჩნდა. ვიყავი ასე უიმედოდ. როცა მთხოვდნენ, ნაცნობებსა და მეზობლებს უფასოდ ვემსახურებოდა, ჩემი ხელობით ყველა კმაყოფილი იყო.

ერთ დღეს, მეწარმე ქალთა ფონდის წარმომადგენლები ჩამოვიდნენ, ქალებს იწვევდნენ ბიზნესტრენინგზე. როგორც გადმომცეს, ტრენინგის შემდეგ მონაწილეებს საშუალება ეძლეოდათ დაეწერათ ბიზნეს-გეგმა, შეექმნათ პატარა სამუშაო ადგილი და ოჯახში მცირე თანხა შემოეტანათ. ტრენინგს სიამოვნებით დავესწარი. მივიღე ბევრი საჭირო და საინტერესო ინფორმაცია მცირე ბიზნესთან დაკავშირებით. ბევრი ფიქრი არ დამჭირვებია, ტრენინგის დამთავრებისთანავე გადავწყვიტე დამეწერა ბიზნეს-გეგმა საკონკურსოდ. რადგან იდეაში მქონდა გამეხსენებინა ჩემი ძველი პროფესია და პროექტში გამარჯვების შემთხვევაში პატარა სალონი გამეხსნა სოფელ ხურჩის დასახლებაში. ოცნება ამისრულდა და ჩემი პროექტი დაფინანსდა. ყველაფრის შიში გამიქრა, უიმედობა სადღაც დაიკარგა და იმედით ავივსე, რადგან ეს ისეთი საქმეა, დარწმუნებული ვიყავი აუცილებლად მომიტანდა მოგებას.

მეწარმე ქალთა ფონდის დახმარებით უკვე მაქვს ჩემი საქმე, პატარა, ლამაზი სალონი, სადაც მოვემსახურები არა მარტო დევნილ მოსახლეობას, არამედ ადგილობრივებსაც.

ჩემი ოჯახი ოთხი სულისაგან შედგება. მეუღლეს მხოლოდ სეზონური სამუშაო აქვს. ორი შვილი მყავს, ორივე უმუშევარი. ბუნებრივია დამატებითი შემოსავალი ჩემს ოჯახს ძალიან სჭირდება.

მინდა წელში გავიმართო, ეკონომიურად გავძლიერდე. მანამდე კი ტრენინგზე მიღებული ინფორმაციებით ვსარგებლობ. მცირე ბიზნესში აუცილებელია იმიჯი, მთავარია კლიენტებს კარგად მოვემსახურო, კარგი ოსტატობითა და ლამაზი ვარცხნილობებით მყარად დავიმკვიდრო ადგილი. საკუთარ თავში არსებული შესაძლებლობები ამის საშუალებას მაძლევს".

ᲡᲘᲚᲐᲛᲐᲖᲘᲡ ᲡᲐᲚᲝᲜᲘ "ᲜᲘᲜᲘᲙᲝ"

ია კოზმავა კონფლიქტისპირა სოფელში, კერძოდ ნაბაკევში ცხოვრობს.

სტილისტობა ყოველთვის მომწონდა. სამი თვის
წინ ამ საქმეს პროფესიულად დავეუფლე. ყოველ თვის მქონდა ოცნება პატარა სალონი მქონოდა
სოფელ ნაბაკევში, მაგრამ ვიცოდი, რომ ამ ოცნების
ასრულება არც ისე ადვილი იყო. საოცარ სიამაყეს
ვგრძნობ, როცა წარმოვიდგენ ჩემს თანასოფლელებს
ლამაზად და ელეგანტურად დავარცხნილებს.

მეწარმე ქალთა ფონდის დახმარებით ჩემი იდეა უკვე რეალობაა. გარკვეული გამოცდილება გამაჩნია იმისათვის, რომ წარმატებულად განვავითარო ჩემი ბიზნესი. მიუხედავად იმისა, რომ მუშაობა

კონფლიქტის ზონაში მიხდება და გაცილებით მეტი პრობლემებია, ვიდრე სხვაგან, მაინც იმედიანად ვარ. დარწმუნებული ვარ, ჩემი საქმიანობა წარმატებული იქნება".

ია პროფესიით ექთანია. ნაბაკევის დასახლებაში ია ექიმს ეძახიან, ვისაც გაუჭირდება , რა დროც არ უნდა იყოს, ყველასთან გარბის დახმარების აღმოსაჩენად. ამიტომაც მთელს დასახლებას ძალიან უყვარს. ასე ამბობენ ისეთი ყოჩაღი და ძლიერი ქალია ნებისმიერი საქმე გამოუვაო.

იას მეუღლე და ორი შვილი ჰყავს, ბავშვები ჯერ კიდევ სკოლაში სწავლობენ. მეუღლე სოფელში ტვირთების გადაზიდვაზე მუშაობს. სეზონური სამუშაოა და ეკონომიკურად ძალიან უჭირთ, რადგან ოჯახში ბევრი ხარჯები და ცოტა შემოსავალი აქვთ. იმედი აქვთ, რომ მათი ოჯახის შემოსავალი ერთიორად გაიზრდება და მშვიდად იქნებიან.

"ტრენინგმა სწორ გზაზე დამაყენა, - ამბობს ია. ბევრი რამ გავიგე, გარდა ამისა მივხვდი, რომ ბიზნესში რისკიც საჭიროა. დიდი ხანია ვფიქრობ ამ საქმის წამოწყებას, მაგრამ ვერ ვბედავდი. როცა ტრენერებს მოვუსმინე და საჭირო ინფორმაციები მივიღე, მივხვდი, რომ ის, რაზედაც დიდი ხანია ვოცნებობ, შესაძლოა რეალობად იქცეს.

ამიტომ ტრენინგის შემდეგ დიდხანს არ მიფიქრია, ბიზნეს-გეგმა სილამაზის სალონზე დავწერე. გარკვეული დროის შემდეგ მაცნობეს, რომ ჩემმა პროექტმა გაიმარჯვა. დიდი ხნის ოცნება მეწარმე ქალთა ფონდის დახმარებით ამიხდა. მექნება საკუთარი შემოსავალი და ჩემი მონდომებით წარმატებაც გარანტირებული იქნება."

იას სამომავლოდ ბევრი რამე აქვს ჩაფიქრებული. გადაწყვეტილი აქვს, რომ კლიენტების მოზიდვის მიზნით ყოველთვიურად, ყოველ მეხუთე კლიენტს უფასოდ მოემსახუროს.

"ჩემი სურვილია ასევე, თვეში ერთხელ ვესტუმრო ნაბაკევის საბავშვო ბაღს და პატარებს უფასოდ მოვემსახურო, გავუკეთო სხვადასხვა სახის ლამაზი ვარცხნილობები. მსგავსი ღონისძიებები ჩემს საქმიანობაში წარმატებისაკენ მიმავალ გზაზე ერთ-ერთი ხელისშემწყობი ფაქტორი იქნება".

გოგოლა ანჯაფარიძე და ია კოზმავა უკვე შეუდგნენ საქმიანობას. სილამაზის სალონები "ფერია" და "ნინიკო" ყველამ კარგად იცის. კონფლიქტისპირა ზონაში მსგავსი მომსახურება ყველას სჭირდება. მოსახლეობაც კმაყოფილია, სალონის მფლობელები მომავალს იმედით უყურებენ. რწმენა, გამოცდილება, მონდომება არც ერთს არ აკლია, მათი ეს თვისებები ბიზნესში წარმატების მომტანი იქნება.

ᲓᲘᲐᲜᲐ ᲧᲣᲠᲐᲨᲕᲘᲚᲘ

NEW WORK PLACES IN A CONFLICT ZONE

Fund of Women Entrepreneurs had expanded scope of its activities and reached conflict zone bordering region of Abkhazia. Active work had started in order to provide women in villages of Khurcha and Nabakevi of Zugdidi district, with work places, in frames of the project.

Prior to the works, a survey was conducted; in total 205 beneficiaries were interviewed. The top problem named by the respondents was unemployment, not a surprising result in a light of social economic conditions of the country. It should be emphasized that Khurcha village is distanced from the district center and lacks social services. There are no beauty and sewing shops in the village.

Similar situation was observed in Nabakevi village. Survey revealed that despite demand, the population has not and never had social services, like a beauty shop.

However, Nabakevi is located in the conflict zone and population does not feel safe, they look into the future with hope. When the FWE invited women on trainings, they got very interested and expressed willingness to receive the necessary skills essential for self-realization, which is the ultimate goal of the FWE. Based on the results from the survey, the major need in social services was defined. Next stage involved trainings and drafting of business-plans after which the commission selected sustainable and viable ones.

Consequently, two new work places were open in Khurcha and Nabakevi villages on 29th of November, 2010 - beauty salons "Feria" and "Niniko".

BEAUTY SALON "FERIA"

"Come here and become beautiful" – is a slogan of the salon, owned by Ms Gogola Anjaparidze. She can tell a lot from her past life, which was not happy and easy: "I came to Khurcha village from Nabakevi with broken heart, I did not know what to do, the uncertain condition lasted for a long time. I worked as a hair dresser in Gali for a while, but opening a beauty shop in Khurcha was connected to finances, which I lacked, could not afford the equipment and served neighbors and relatives free of charge. They were satisfied with my work.

One day here arrived representatives of the Fund of Women Entrepreneurs and invited women on a business-training; women from conflict zones participated in it as well. They told me that after participation in the trainings they could draft a business-plan and open a work place. I attended the training with great pleasure, received lots of information, regarding the small business. I did not hesitate and decided to write a business-plan on beauty salon in the Khurcha village at the end of the training.

My dream came true and the project was awarded a grant. All the fears vanished, and I was filled with hope, as I was sure that it was a type of business that would bring profit by all means.

I have my small venture, a beauty salon, where I serve both IDP and local population.

My family consists of four persons. My husband works only seasonally. I have two children, both of them unemployed. Naturally my family needed extra income.

I want to be economically strong in future so I am going to use the information received from the trainings. Image is essential for small business, the most important is to serve my clients well and attract them with professional and beautiful hair-dos. My capabilities enable me to achieve the goals."

BEAUTY SALON "NINIKO"

la Kozmava lives in conflict zone bordering Nabakevi village.

"I always liked hair-dressing and three month ago learned the profession. My dream had always been to open a small beauty salon in Nabakevi village; however I knew that it would be very difficult to make the wish come true.

Currently, my idea is a reality thanks to the Fund of Women Entrepreneurs. I had past experience that helped me run the venture successfully. Despite working in the conflict zone, I was always sure that my business would be profitable."

Ia is a nurse by profession, but in Nabakevi village she is called a doctor; she rushes to help everyone and any time when her aid is needed. That is why the whole settlement loves her. As they say she is such a strong woman that can manage any work.

Ia has a husband and two children, who study at school. The husband works on delivery. It is a seasonal work and their economic condition is very poor, as family has a lots of expenses and few revenues.

"The training set me on a right direction, I learned a lot, and additionally I understand that

risk is essential for the business. I have been thinking of starting a business for a long time but did not dare. When I listened to the trainer and received the necessary information understood that what I had been dreaming for such a long time may become a reality.

Thus I did not hesitate and drafted a businessplan on a beauty salon and my project was awarded a grant. And my dream became true thanks to the Fund of Women Entrepreneurs. I am going to have own income and upon my efforts success will be guaranteed. "

la has a lot of plans for future. She is thinking about serving every fifth of the clients free of charge in order to attract more of them. "I would like to serve children of Nabakevi kindergarten free of charge, to make them beautiful hairdos. These type of activities will be supporting factors on a way towards success."

Gogola Anjaparidze and la Kozmava have already started working. Beauty salons "Feria" and "Niniko" are well known in the regions, everybody needs their services. Population and owners of the salons are satisfied. Belief, experience and willingness, none of the businesswomen lack these criteria that will finally lead them to success.

DIANA KURASHVILI

9289760 978062

 - ერთწლიანი მუშაობის შეჯამება და
სამომავლო გეგმების დასახვა - ამ თემის განსახილველად შეიკრიბნენ მრგვალი მაგიდის
სხდომაზე მენარმე ქალთა ფონდის ბენეფიციარები (ქუთაისი, წყალტუბო, ხონი, ზესტაფონი, სამტრედია, ვანი, კოპიტნარი). პროფესიული მომზადების კურსების პედაგოგები და მსმენელები.

მრგვალი მაგიდა 16 დღიანი კამპანიის ფარგლებში ჩატარებული ღონისძიებების შემაჯამებელი აკორდი იყო.

მეწარმე ქალთა ფონდის თამჯდომარემ მერი გელაშვილმა ერთწლიანი მუშაობა შეაჯამა, მონაწილეებს მთელი წლის განმავლობაში შესრულებული სამუშაოები გააცნო, ხაზი გაუსვა იმ რეზულტატებს, რომელიც ერთწლიანი მუშაობის შედეგად დაგროვდა. მისი სიტყვებით "ფონდი აქტიურად მუშაობს ქალთა მხარდასაჭერად. რაც იმის ნიშანია, რომ სულ უფრო იზრდება მეწარმე ქალთა რიცხვი. ის, რომ თქვენ ასე კმაყოფილები ხართ თქვენი საქმიანობით, ის, რომ თქვენს ოჯახებში იზრდება ფინანსური შემოსავალი და ეკონომიკურ დამოუკიდებლობას გრძნობთ - ჩვენი მუშაობის შედეგია. ეს იმას ნიშნავს, რომ სწორად მივდივართ, რადგან ჩვენი საქმიანობა დასაწყისშივე სწორედ აქეთკენ იყო მიმართული".

პროექტის კოორდინატორმა მირანდა გვანცელაძ ემ ძალადობის წინააღმდეგ მიმართულ კამპანიაზე და ამ კამპანიის ფარგლებში განხორციელებულ ღონისძ იებებზე ისაუბრა: "16-დღიანი მსოფლიო საინფორმაციო კამპანია მნიშვნელოვანი მოვლენაა, რომელშიც სულ უფრო მეტი ქვეყნები ერთვებიან ყოველწლიურად. მენარმე ქალთა ფონდი უკვე რამდენიმე წელია ამ კამპანიაში აქტიურად არის ჩართული. შეიძლება ითქვას, რომ ჩვენი საქმიანობა პირდაპირ კავშირშია ძალადობის პრობლემასთან. რადგან ძალადობის მიზეზი ხშირად ხდება ოჯახის მცირე ბიუჯეტი, მცირე შემოსავალი. ეკონომიკური სიძლიერე ერთ-ერთი სერიოზული კომპონენტია ძალადობის თავიდან ასაცილებლად. თუ ქალი ეკონომიკურად ძლიერია, - ის ნაკლებად ხდება ძალადობის მსხვერპლი.

კამპანიის ფარგლებში ხურჩასა და ნაბაკევში (აფხაზეთის საზღვრისპირა ზონა) ორი სამუშაო ადგილი შეიქმნა - სილამაზის სალონები, რომლებსაც ქალბატონები ხელმძღვანელობენ და სიამოვნებით მოემსახურებიან აღნიშნულ სოფლებს. ორგანიზება გაუკეთდა ტელეგადაცემას, რომლის საშუალებითაც მაყურებელი გაეცნო ფონდის საქმიანობას და მათი დაინტერესება გამოიხატა სტუდიაში შემოსული ზარებით."

მრგვალი მაგიდის შეხვედრაზე მეწარმე ქალებისათვის სტიმულის მიმცემი იყო ფილმის - "განვლილი გზა" ჩვენება. მასში ნათლად არის გაშუქებული როგორ განავითარეს მეწარმე ქალებმა ფონდის მხარდაჭერით შექმნილი მცირე ბიზნესი. რამ განაპირობა მათი საქმიანობის წარმატება, რამდენად მნიშვნელოვანია მათთვის ის მოგება, რომელსაც თავიანთი შრომით იღებენ, როგორია მათი სამომავლო გეგმები.

პროფესიული მომზადების კურსების პედაგოგებმა ნანა შაკაიამ, თამილა გვილავამ, გურანდა გვანცელაძ ემ, ნინო ჩეგიანმა ისაუბრეს, რაოდენ მნიშვნელოვანია ინგლისურის, კომპიუტერისა, ბუღალტერიის, ქსოვის კურსები. რადგან ქალებს საშუალება აქვთ პროფესიული განათლება უფასოდ მიიღონ.

შეხვედრას ამავე კურსების მსმენელებიც ესწრებოდნენ, მარიკა ტვილდიანმა, ეკა რატიანმა ხაზგასმით ისაუბრეს, რომ მიღებულ პროფესიულ ცოდნას ისინი პრაქტიკულად გამოიყენებენ.

მონაწილეებმა მოისმინეს ინფორმაცია საინფორმაციო ჟურნალზე "ქალი და ბიზნესი", ითქვა, რომ ეს გამოცემა მნიშვნელოვანია. ფონდის იურისტმა, კიდევ ერთხელ შეახსენა მონაწილეებს თუ რამდენად მნიშვნელოვანია იურიდიული საკითხების სათანადო ცოდნა მცირე ბიზნესთან მიმართებაში, შესაბამისად იგი მზად არის ნებისმიერ საკითხზე გაუწიოს კონსულტაცია მეწარმე ქალებს.

შეხვედრის დასკვნით ნაწილში მეწარმე ქალების მხრიდან დასახელდა მათთვის მნიშვნელოვანი საკითხები: ფეხსაცმლის სახელოსნოსთვის საკერავი მანქანა(ხონი), მეორადი თეთრეულის შეძენა და გადაკეთება (წყალტუბო), საკონდიტრო ბიზნესის გაფართოება და ქუთაისში გადმოსვლა(ზესტაფონი).

აღნიშნულ პრობლემებზე მეწარმე ქალთა ფონდი იმსჯელებს და სამომავლო გეგმაში მოხდება მათი გათვალისწინება.

ᲛᲘᲠᲐᲜᲓᲐ ᲒᲕᲐᲜᲪᲔᲚᲐᲫᲔ

ROUND TABLE

Summarizing of works done during a year and setting plans for future, this was the topic of the roundtable that gathered beneficiaries of the FWE (from Kutaisi, Tskaltubo, Khoni, Zestaponi, Samtredia, Vani, and Kopitnari), trainers and students of the vocational courses.

Round table was a chord finale of the 16-day campaign where Meri Gelashvili, chairperson of the FWE, summarized activities performed by the organization, presented works done during a year and emphasized results achieved. "The Fund works actively to support women, and number of women entrepreneurs is increasing. The fact that you are satisfied with your work and family income has raised – are the results of our works. It means that we are moving towards the right direction, as our activities were targeted exactly to the aim in the first place."

Project coordinator Miranda Gvantseladze talked about campaign against violence and activities carried out in frames of the campaign: "16-day world campaign is an important event, more countries become involved in the process every year. Our works are directly related to the problem, since frequently small family budget is reason of violence. Economic strength is one major component for preventing the violence. If a woman is economically strong, it is highly unlikely that she will become a victim of violence."

Two new work places were created in Khurcha and Nabakevi in frames of the campaign – beauty salons,

owned by women, who serve the villages with eagerness. A television show was organized, where audience had a chance to learn about activities carried out by the FWE and express their attitudes by telephone calls into the studio.

A film "ways of the past" was shown on the round table meeting, which was kind of stimulus for the attendants, as it screened how the women entrepreneurs had developed their ventures with support of the FWE, what was the precondition for their success, importance of their works and future plans.

Instructors of the vocational courses talked about significance of the courses in English, computers, accounting, and knitting.

Students of the courses attended the meeting as well, they emphasized that skills received from the classes they would use in practice.

Participants received information on journal "Woman and Business". Lawyer of the FWE, once again stressed how important it was to be aware of legal aspects of small business and expressed willingness to provide consultancy regarding the issues.

In the final stage of the meeting, women entrepreneurs listed the issues important for them: sewing machine for shoe shop (Khoni), purchasing and repairing second hand bed- linen (Tskaltubo), expanding of pastry venture and moving to Kutaisi (Zestaponi).

The above mentioned issues will be reviewed by the FWE and will be considered in the future plans.

MIRANDA GVANTSELADZE

"87236060 887.

მენარმე ქალთა ფონდმა მორიგი ფილმი გადაიღო. "განვლილი გზა"- ძირითადად ფონდის ისტორიას ასახავს, რა გზა გაიარა მან რა სახის სამუშაოები შესრულდა, რამდენად არის მიზანი მიღწეული.

- ეს გზა საკმაოდ რთული და შრომატევადი იყო,ამბობს ფონდის თავმჯდომარე მერი გელაშვილი და ორგანიზაციის შექმნის ისტორიაზე გვიამბობს:

"ეს იყო პერიოდი, როცა ჩვენი ცხოვრების ერთი ნაწილი დამთავრდა. ფაქტიურად დავკარგეთ ყველაფერი. ანალოგიურ მდგომარეობაში იმყოფებოდა თანაკუთხელების უდიდესი ნაწილი, რადგან ცხოვრებას ვიწყებდით ცარიელი ხელებით. სწორედ ამ სიტუაციამ შეუწყო ხელი შეგვექმნა მეწარმე ქალთა ფონდი, რომელიც ქალებს დაეხმარებოდა ეშოვათ სამუშაო ადგილი, რათა გამოსულიყვნენ იმ დეპრესიიდან, რომელშიც ისინი იმყოფებონენ.

ვფიქრობ, სწორად მივდივართ. ის, რასაც ვაკეთებთ, რა თქმა უნდა არ არის მასშტაბური, მაგრამ მცირე ბიზნესი ოჯახების დიდი ნაწილისთვის შემოსავლის წყარო გახდა. ორგაზაციის დაფუძნებიდან დღემდე 57 სამუშაო ადგილი შეიქმნა. ქალებს, რომლებიც გაივლიან მცირე ბიზნესის მეთოდოლოგიის კურსებს, ეძლევათ საშუალება დაწერონ ბიზნეს-გეგმა და მიიღონ მცირე გრანტები სამუშაო ადგილის შესაქმნელად.

პერიოდულად ტარდება მონიტორინგი, რომელმაც გაარკვია, რომ ყველა სამუშაო ადგილი მოქმედია. ბევრი მათგანი ლაპარაკობს გაფართოებაზე. ჩვენ ვასწავლით და ვაძლევთ კონსულტაციას, როგორ მოიძიონ სახსრები, რომელ საკრედიტო ორგანიზაციებს მიმართონ.

ჩვენი მიზანი იყო ქალი ყოფილიყო ამ ბიზნესის ხელმძღვანელი, დასაქმებულიყო ოჯახის დანარჩენი წევრებიც. სამუშაო ადგილების დიდი ნაწილი სწორედ ასეთი პრინციპით მუშაობს. ქალები იწყებენ, - შემდეგ მთელი ოჯახი ერთვება ამ საქმიანობაში და საკმაოდ წარმატებულადაც მუშაობენ."

ფილმში, ფონდი "სოხუმის"თამჯდომარე ალლა გამახარია ორგანიზაციის შექმნის ისტორიას იხსენებს:

"ჩვენი საქმიანობის საწყის ეტაპზე, არ იყო პროექტების მრავალფეროვნება. მაგრამ ქალთა დახმარების სურვილი ყველას გვქონდა. გვქონდა მოთხოვნილება ქალებისთვის გვესწავლებინა, როგორ იშოვონ ფული. როგორ შეინახონ ოჯახები. პირველ ეტაპზე გადავწყვიტეთ ქალები მოგვემზადებინა, ჩაგვეტარებინა ტრენინგი, რადგან მცირე ბიზნესს გარკვეული ცოდნა სჭირდება, რათა განსაზღვრო რომელი სფერო იქნება მომგებიანი, რა ტიპის სამუშაო ადგილი იქნება ეფექტური.

ყოველი ქალი გრძნობს, რომ ეკონომიკური სიძლიერე თავისუფალს და დამოუკიდებელს ხდის მას. ჩვენთვის ცნობილია, რომ მცირე ბიზნესს ქალების 70% მართავს, ამიტომ ეს ერთ-ერთ რეალური სფეროა ქალთა დამოუკიდებლობის მოსაპოვებლად".

ფილმი იმ მეწარმეების საქმიანობას ასახავს რომლებიც მეწარმე ქალთა ფონდის დახმარებით სამეწარმე საქმიანობას ეწევიან. საუბარია მომსახურების სხვადასხვა სფეროებზე, სხვადასხვა ქალაქებზე და სხვადასხვა კოლექტიურ ცენტრებზე;

ეს ადგილებია ქუთაისში, ვანში, ზესტაფონში, ოზურგეთში...

განსაკუთრებით წარმატებით მუშაობენ ჩვენი ქალები ვანში - ნათქვამია ფილმში.

ქეთინო სილაგაძემ თავდაპირველად მიღებული გრანტით თხები შეიძინა, შემდეგ ისინი გაამრავლა, იყიდა ძროხა. აქვს რძე, ყველი, როგორც ოჯახში, ასევე გასაყიდად.

მზევინარ ხურციძემ ოთხი ფუტკრის ოჯახი 12მდე გაამრავლა. კიდევ ელოდება გაყოფას. საოჯახო ბიზნესში მეუღლეც აქტიურად არის ჩაბმული. ასევე წარმატეპულად მუშაობს ცხვრების ბიზნესი, ნინო ჩხენკელს უკვე 17-ცხვარი ჰყავს. ცხვრებს ყიდის და ოჯახისთვის სერიოზული შემოსავალი მოაქვს.

ქუთაისში მენარმე ქალები თავიანთ საქმიანობას წარმატებულს უნოდებენ. ასმათ ჩხიბორიძის სათბური გეგუთში, წარმატებით მუშაობს. მეწარმე ქალთა ფონდმა სარწყავი სისტემით უზრუნველყო, რამაც შემოსავალზე დადებითად იმოქმედა.

სეზონურად სხვადასხვა სახის ბოსტნეული მოჰყავს თავის სათბურში მერი ჩაბრავას, დღესდღეობით სათბურის გაზრდაზეც ფიქრობს.

ქუთაისში ფართოდ ავითარებს მეფუტკრეობას ზაირა ქურასბედინი, ოთხიდან - თექვსმეტი ფუტკრის ოჯახი ყავს.

ასევე წარმატებულია ზესტაფონში შექმნილი სამუშაო ადგილები. ჭრა-კერვა, სილამაზის სალონი სერიოზული შემოსავლის წყარო გახდა მეწარმე ქალებისათვის.

ფილმში საუბარია იმაზე, რომ მეწარმე ქალთა ფონდის საქმიანობას საფუძველი ჩაეყარა სოფელ ხურჩაში (აფხაზეთის საზღვრისპირა სოფელი), სადაც მეზობელი სოფლის მაცხოვრებლებსაც ეძლევათ საშუალება გაიარონ ტრენინგები და მიიღონ გრანტები სამუშაო ადგილების შესაქმნელად.

მეწარმე ქალთა ფონდის სამოქმედო არეალი მისწვდა სოფელ წეროვანში ჩასახლებულ ახალ დევნილებსაც. მაია ცხოვრებაშვილის სილამაზის სალონი დღემდე წარმატებით მუშაობს.

მნიშვნელოვანი მუშაობა მიდის პროფესიული მომზადების თვალსაზრისით: ფუნქციონირებს ჭრაკერვის, დაზგაზე ქსოვის, კომპიუტერის, ბუღალტერიის, ინგლისური ენის შემსწავლელი კურსები.

განვლილი გზა არც თუ ისე მცირეა. თითოეული სამუშაო ადგილის უკან დევს უდიდესი ძალისხმევა და შრომისმოყვარეობა, ქალთა მხარდაჭერის სურვილი, ამ გზით სიარულს მეწარმე ქალთა ფონდი მომავალშიც ისეთივე აქტიურობით გააგრძელებს.

"WAYS OF THE PAST"

The Fund of Women Entrepreneurs (FWE) made a new film, "Ways of the Past", describing history of the FWE, the ways it had gone through, the works performed and the goals fulfilled.

_ the way was very difficult, -says Meri Gelashvili, chairperson of the FWE and shares with the history of the organization:

"This was a period, when one part of our life ended. In fact we lost everything, just like the majority of our countrymen; we had to start everything from a blank page. Establishment of the FWE was induced by the situation, as it would be an essential aid for women to find jobs and overcome a depression they had fallen in.

I think we are moving towards a right direction. Of course scope of our works is not large; however, small business enterprises have become the only source of income for quite a number of families. Fifty seven working places were created since establishment of the organization. The women, who took courses in basics of small entrepreneurship, would have an opportunity to draft a business plan and win small grant for opening a new working place.

Periodic monitoring revealed that all working places are operating successfully. Many of their owners think about extension. We teach and render with consultations on fundraising, which credit organizations to appeal. Our goal was to make women owners of the ventures and further employ the rest of the family members. Majority of the ventures work in this way; women start and later the family gets involved in the business and work quite successfully."

Alla Gamakharia, chairperson of Fund "Sokhumi" talked about the history of the organization in the film:

"There was no diversity of projects on the initial stage. However, we all had a desire to help women. We wanted to teach women how to earn money, and support their families. Firstly we decided to train women, as running a small venture needs certain skills in order to identify which field will be more profitable and effective.

Every woman understands that economic strength gives her freedom and independence. As it is known, about 70% of small ventures are run by women, thus it is one of the tangible ways to become independent."

The film describes various ventures run by entrepreneurs, with the support of the FWE in various cities and collective centers. The sites are in Kutaisi, Vani, Zestaponi, Ozurgeti and others...

Especially successive women from Vani – were shown in the film. Initially, Ketino Silagadze received goats, later breaded them and bought a cow. Now she sells milk and cheese.

Mzevinar Khurtsidze has breaded four bee families up to 12 and is expecting an addition. Her husband is actively involved in the business as well. Venture of sheep breading owned by another beneficiary Nino Chkhenkeli is among the successful ones, she already has 17 sheep out of only three. She sells them and earns significant income for her family.

In Kutaisi, businesses owned by women are successful as well, the example is greenhouse run by Asmat Chkhiboridze in Guguti. FWE provided the green house with irrigation system which raised productivity and profitability of the business.

Meri Chabrava also grows various vegetables seasonally and is thinking about extension of the green house.

Zaira Kurasbediani has developed apiculture venture in Kutaisi, and ownes 16 bee families.

Work places created in Zestaponi were quite successful too. Sewing, beauty salons, had become significant source of income for the women entrepreneurs in there.

The film touched the issue of starting works by Fund of Women Entrepreneurs in village Khurcha (border village in Abkhazia), where residents of adjacent villages were able to participate in trainings and win grants.

Fund of Women Entrepreneurs extended scope of its activities and reached new IDPs residing in village Tserovani. Beauty salon owned by Maia Tskhovrebashvili is guite successful.

Significant works had been done towards vocational trainings as well: courses in sewing, loom knitting, computers, accounting, English language are functioning.

The road passed is not small. Tremendous efforts and hard work, desire to help women are behind each new work place created with the support of FWE and the organization plans to continue the work with the same attitude in the future.

NANA JIKIA

62492693360 926930

სოხუმელი თამარ ბერულავა აფხაზეთის კონფლიქტის შემდეგ ოჯახთან ერთად ქუთაისში ცხოვრობს. პროფესიით მედდაა, მაგრამ საკუთარი პროფესია დიდი ხანია დაივიწყა. მუშაობა სულ სხვა სფეროში გააგრძელა და მიაჩნია, რომ ძალიან კარგი არჩევანი გააკეთა. უმძიმესი პერიოდი გამოიარა. მთელს საქართველოს უჭირდა, ფაქტიურად არანაირი სამუშაო არ არსებობდა. გადაწყვიტა მცირე ბიზნესში ჩართულიყო. მართალია, მგავსი გამოცდილება არ ქონია, მაგრამ ყველაფერს აუღო ალღო და სულ მალე წარმატებული გახდა. უკვე რამდენიმე წელია ქუთაისში, კეჩის ბაზრობაზე ვაჭრობს. ოჯახში სერიოზული შემოსავალი შემოაქვს. ბოლო წლებში ფიქრი დაიწყო იმაზე, რომ მისი საქმიანობა გაეფართოვებინა, სამწუხაროდ ეს ყველაფერი ფინანსებთან იყო დაკავშირებული, ამიტომაც ვერ მოახერხა.

მეწარმე ქალთა ფონდმა ერთ-ერთ ტრენინგზე მოიწვია. უკვე ჰქონდა ინფორმაცია, რომ ორგანიზაცია ეხმარება არა მხოლოდ იმ ქალებს, რომლებიც იწყებენ თავიანთ საქმიანობას მცირე ბიზნესში, არამედ იმათაც - რომელთაც აქვთ საკუთარი სამუშაო ადგილი, მაგრამ ბიზნესის გაფართოებაზე ფიქრობენ. თამარ ბერულავა სწორედ ასეთ კატეგორიას ეკუთვნოდა.

ტრენინგს დიდი სიამოვნებით დაესწრო.

 ბევრი ინფორმაცია მივიღე, ყველა ტრენერთან მუშაობა საინტერესო იყო. მცირე ბიზნესში რამდენიმე წელია ჩართული ვარ. სხვადასხვა სახის საქონელი მაქვს. ამჟამად სპორტულ ჩანთებს, სხვადასხვა დასახელების ფეხსაცმელებს ვყიდი. საქონელი ლილოს ბაზრობიდან ჩამომაქვს. მეტი თანხა რომ მქონდეს, უფრო ხშირად წავიდოდი და რეალიზაცი-

აც მეტი მექნებოდა. მაგრამ სამწუხაროდ ამის საშუალება არა მაქვს. მეწარმე ქალთა ფონდმა ამ კუთხით დიდი დახმარება გამიწია. ბიზნესგეგმა ამ მიმართულებით მოვამზადე. მიღებული გრანტით სამუშაო გავაფართოვე, მეტი საქონელი ჩამოვიტანე. რამაც შემოსავალზეც სერიოზულად იმოქმედა.

მცირე ბიზნესში გონივრული მუშაობაა საჭირო, სწორად უნდა დაგეგმო რა სახის სფერო იქნება მომგებიანი და წარმატებაც არ დააყოვნებს."- ამბობს თამრიკო და მისი წარმატებული საქმიანობა სწორედ ამის დასტურია.

ᲗᲔᲛᲣᲠ ᲒᲐᲛᲐᲮᲐᲠᲘᲐ

SUCCESSFUL WOMEN

Tamar Berulava from Sokhumi, has been living in Kutaisi, since military conflict in Abkhazia. She is a nurse, but had to forget her profession long time ago and continued to work in totally different field and thinks her choice was right. Tamara had gone through tough periods. There were no work places all over Georgia and she decided to start own business. She had no relevant experience, however, soon learned everything and even succeeded. She had been selling goods for years and had significant income. However, she started to think about expanding her business, but knew that it was connected with finances she could not afford.

Fund of Women Entrepreneurs invited her on one of its trainings; Tamara had already known that organization supported not only the women who wanted to start a business, but those who wished to expand it. She belonged to the latter category.

- I received a lot of information; working with every trainer was very interesting. I have been working in sphere of small business for several years. I sell various goods, currently sportswear and shoes. I bring the products from Lilo market. If I had more funds, I would bring the goods more

> often and sell more of them. Unfortunately, 1 cannot afford it. Fund of Women Entrepreneurs helped with it. I prepared the business-plan and with the grant awarded expanded my venture. brought more goods and it led to increased revenues. Effective planning is crucial for the small business, you have to define which sphere will be profitable and more successful" - says Tamriko and her successful business is a proof of her words.

> > **TEMUR GAMAXARIA**

FEMBARO BERADURASAN PARATAN PARATAN

ნინო ჩეგიანს მეწარმე ქალთა ფონდთან სერიოზული თანამშრომლობა აკავშირებს. რამდენიმე წელია პროექტის ფარგლებში ახალგაზრდა გოგონებს დაზგაზე ქსოვას ასწავლის. მის საქმიანობას ქუთაისში ბევრი იცნობს. მისი შექმნილი პროდუქცია კლიენტებს ძალიან მოსწონთ.

ნინოს არაერთ გამოფენა-გაყიდვაში მიუღია მონაწილეობა - ჯერ ქუთაისში, შემდეგ თბილისში. ფიქრობს, რომ ეს ყველაფერი საკმარისი არ არის. ერთ-ერთ ბოლო გამოფენაზე თბილისში, - "ქორთიარდ-მერიოტში," რომელსაც ბევრი უცხოელი ესწრებოდა, მისი ნამუშევრებითაც დაინტერესდნენ.

ნინოს დიდი ხანია აწუხებს სურვილი პროფესიული კუთხით უფრო მეტად განვითარდეს. ამ მიზნით საკონტაქტო პირებიც გამოძებნა. რუსუდან გოგოტიძეს დაუკავშირდა, რომელიც შვიდი წელია ამერიკაში ცხოვრობს, მალე მოწვევაც მოუვიდა. საელჩოში წარსადგენად რამდენიმე რეკომენდაცია წაიღო, მათ შორის მეწარმე ქალთა ფონდიდანაც. გასამგზავრებლად უკვე ყველა დოკუმენტი მზადა აქვს.

მალე ამერიკაში გაემგზავრება. - საინტერესო გეგმები მაქვს - გვითხრა წასვლის წინ, პირველ რიგში ეს გეგმები ჩემს ბიზნეს-საქმიანობას უკავშირდება. გეგმაში მაქვს შევხვდე ამ სფეროში მოღვაწე ადამიანებს და მათ საქმიანობას გავეცნო, ასევე მინდა ჩემი ნამუშევრებიც გავაცნო. ამერიკიდან ბევრ საჭირო ინფორმაციას წამოვიღებ, რომელიც ჩემი საქმიანობის განვითარებაში დამეხმარება".

მეწარმე ქალთა ფონდის კოლექტივი ახალ წელს ულოცავს ნინო ჩეგიანს და უსურვებს მას წარმატებებს სამომავლო გეგმების განხორციელებაში.

ᲛᲘᲠᲐᲜᲓᲐ ᲒᲕᲐᲜᲪᲔᲚᲐᲫᲔ

WITH THE PURPOSE OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT IN AMERICA

She has built important cooperation with Fund of Women Entrepreneurs. For several years, within the project of the Fund, she taught young women to use a knitting machine. Many people know about her business in Kutaisi and like her production.

Nino has participated in a number of exhibitions in Kutaisi and Tbilisi, but this is not enough for her. At one of the exhibitions, organized in Tbilisi – at Hotel "Courtyard Marriot", with the participation of many foreigners, her works raised interest of the guests.

For a long time, Nino has showed desire of professional development. With this purpose, she has quested for contact persons and contacted with Rusudan Gogitidze, who has lived in America already seven years. Soon, Nino received the invitation and the recommendations, including from Fund of Women Entrepreneurs. She has all documentations ready and will soon travel to America.

As she shared with us before the departure: "I have serious plans and, first of all, it is connected with my business activity. I intend to meet and get acquainted with the businesses of those who are engaged in this sphere and present my works to them. I expect to obtain much needed information that will help me in further development."

The team of Fund of Women Entrepreneurs congratulates Nino with a New Year and wishes her success in fulfilling of future plans.

MIRANDA GVANTSELADZE

ნოემბრის თვეში თბილისში, ეთნოგრაფიული მუზეუმის ტერიტორიაზე აფხაზი და ქართველი ხალხის სიყვარულის განმტკიცებისადმი მიძღვნილი დღესასნაული "აფხაზეთობა- 2010" აღინიშნა. ღონისძიებაში სხვადასხვა არასამთავრობო და სამთავრობო ორგანიზაციები მონაწილეობდნენ მთელი საქართველოს მასშტაბით. მათ შორის მეწარმე ქალთა ფონდიც. დღესასწაულზე მრავლად იყვნენ აფხაზეთიდან დევნილები, აფხაზებიც. ეს იყო ქართველთა და აფხაზთა ძმობისა და სიყვარულის დღესასწაული, სადაც ყოველ კუთხეში ისმოდა აფხაზებისა და ქართველების ძმობის საგალობელი. მოეწყო კულტურულგასართობი ღონისძიებები - ნახატების, სხვადასხვა ნამუშევრების, პროდუქციის გამოფენა-გაყიდვა, ჩატარდა კონცერტიც, გაიმართა თეატრალური სანახაობები და სპორტული შეჯიბრებები...

საზეიმო ღონისძიებების პარალელურად სხვადასხვა არასამთავრობო ორგანიზაციებს საკუთარი კუთხე ჰქონდათ მოწყობილი, სადაც თავიანთი საქმიანობა წარმოადგინეს.

ფონდის თავმჯდომარე მერი გელაშვილი მიიჩნევს, რომ მსგავს ღონისძიებებს განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს, რადგან ხელს უწყობს სამშვიდობო განწყობის დამკვიდრებას საზოგადოებაში. ამავდროულად ორგანიზაციებს, რომლებიც რეგიონებში მუშაობენ, საშუალება აქვთ საკუთარი თავი წარმოადგინონ და გააცნონ საზოგადოებას.

"ჩვენი მეწარმეები განსაკუთრებული წარმატებით მუშაობენ დასავლეთ საქართველოს სხვადასხვა ქალაქებში. მეწარმე ქალთა ფონდს მიეცა საშუალება საკუთარი კუთხე წარმოედგინა, რა თქმა უნდა, ყველა ვერ მიიღებდა ამ ღონისძიებაში მონაწილეობას. მხოლოდ რამდენიმე მათგანმა წარმოადგინა საკუთარი პროდუქცია".

ნინო ჩეგიანისთვის მსგავს ღონისძიებაში მო-

53628IMM32 ~ 2010

ნაწილეობა არ იყო პირველი, რადგან სხვა დროსაც, სხვადასხვა ტიპის გამოფენებში მიუღია მონაწილეობა. ის ამბობს, რომ ბიზნესში აუცილებელია საკუთარი პროდუქცია რაც შეიძლება მეტ ადამიანს გააცნო: "მსგავს შესაძლებლობას არასოდეს ვუშვებ ხელიდან, ეს ხომ მასშტაბური ღონისძიებაა, ბევრი ადამიანი ესწრება, მეტი შანსია ვიღაცას შენთან თანამშრომლობის სურვილი გაუჩნდეს. ზოგიერთს ყიდვის სურვილიც უჩნდება. რამდენიმემ საკონტაქტო ინფორმაცია ჩაიწერა, ალბათ მომავალში შემეხმიანებიან. რაც შეიძლება მეტ ადამიანთან მექნება კონტაქტი, შესაძლოა დღეს არაფერი, ხვალ გამოჩნდება შედეგი. ამ პრინციპით დავიწყე თავიდანვე მუშაობა. რამდენიმე არასამთავრობო ორგანიზაციასთან ვთანამშრომლობ. ვისაც ჩემთან მუშაობის სურვილი აქვს ყველასთან ვმუშაობ, თუნდაც თანხა მიზერული იყოს. მეწარმისათვის ეს მნიშვნელოვანი პირობაა..."

ჯული აგლაძე ზესტოფინიდან ჩამოვიდა და საკუთარი ხელით შეკერილი პროდუქცია წარმოადგინა. ის ამბობს, რომ რეგიონულ დონეზე, მაგალითად ზესტაფონში გამოფენაში მიუღია მონაწილეობა, მაგრამ თბილისში ამ რანგით პირველად არის და ფიქრობს, რომ მისი ბიზნესისთვის ეს ცუდი არ იქნება, ხალხი ბევრია და მის პროდუქციას მყიდველიც გამოუჩნდება, ბევრი მის საქმიანობას გაიცნობს.

საგამოფენო კუთხეს ამშვენებდა ნატურალური თაფლი, რომლითაც ბევრი დაინტერესდა, დააგემოვნეს, იყიდეს კიდეც;

ხონელმა ნათელა ლიპარტელიანმა საკონდიტრო ნაწარმი წარმოადგინა. რამდენიმე დასახელების ნამცხვარი გაიტანა დღესასწაულზე. პროდუქცია ღონისძიების მონაწილეებმა, გამვლელებმა დააგემოვნეს.

მეწარმე ქალთა ფონდის კუთხეს ბეჭდვითი პროდუქციაც ამშვენებდა. წარმოდგენილი იყო საინფორმაციო ჟურნალები, ფონდის მიერ გამოშვებული დამხმარე სახელმძღვანელო, რომელსაც დღესასწაულის მონაწილეები, სხვადასხვა რანგის ადამიანები გაეცნენ.

პროექტის ასისტენტი დიანა ყურაშვილი მიიჩნევს, აფხაზეთობა დღესასწაულთან ერთად საქმიანი ღონისძიებაც იყო, სადაც არასამთავრობო ორგანიზაციებმა რეგიონებიდან, საკუთარი საქმიანობის წარმოჩენა მოახერხეს.

ABKHAZETOBA – 2010

Days dedicated to strengthening ties between Georgian and Abkhazian people were celebrated during "Abkhazetoba 2010" on the territory ethnographic museum in Tbilisi in November. Various nonegovernmental organizations from all regions of Georgia took part in the event, among them was the Fund of Women Entrepreneurs. The visitors of the celebration were IDPs from Abkhazia, none-IDPs and Abkhazians. It was celebration of brotherhood and love of Abkhazians and Georgians. Culturalentertaining events were organized on the site - exhibition-selling of drawings and various art works, a concert, performances and sport competitions.

Simultaneously with the celebrations, each none-governmental organization had its own corner to present their activities.

Meri Gelashvili, Chairperson of the FWE suggested that this type of events had significant meaning, as they may lead to establishment of peace attitudes in a society. At the same time, NGOs operating in the regions have an opportunity to present themselves and acquaint the society with the activities they perform. "Our entrepreneurs work quite successfully in various towns of west Georgia. Fund of Women Entrepreneurs has an opportunity to present products produced by them; unfortunately it is impossible to bring all of the entrepreneurs, however."

Participation in this type of event was not a first time for Nino Chegiani, as she had participated in various exhibitions before as well. She said that it was essential to acquaint as more people as possible with her work: "I would never lose this kind of chance, it is a big-scale event, a lot of people attend it. It is much likely that someone might want to cooperate with me, meanwhile, others will just buy the works. I have already exchanged contact information and look forward for the response. I'd like to have as much contacts with people as possible, it may not be immediate results but the future will show the outcomes. It was the very principle I started my work with. I cooperate with several none-governmental organizations. I work with everyone who wants to do work with me, even if the funds are very small..."

Juli Agladze came to the event from Zestaponi and presented the hand-made garments sewed by her. As she said, Julie had taken part only in local events, particularly exhibition in Zestaponi, but it is her first exhibition in Tbilisi and assumes it will be quite good for her venture, there are lots of people and she may find the customers, many will learn about her work.

Among the things presented on the exhibition was honey, which earned great interest.

Nani Khachapuridze from Khoni presented pastry goods, which was tasted by the visitors.

Printed material was exhibited in the FWE's corner too, particularly newsletters and guidelines published by the FWE.

Project assistant Diana Kurashvili assumes that Abkhazetoba was kind of celebration where none-governmental organizations from various regions of Georgia had a chance to present their works.

NATO NACHKEBIA

UC479630 - 829WC60693UC200C

დეკემბერში, მეწარმე ქალთა ფონდის თავმჯდომარე მერი გელაშვილი ფონდი "სოხუმის" წარმომადგენლებთან ერთად საქმიანი ვიზიტით ისრაელში იმყოფებოდა, სადაც იმ არასამთავრობო ორგანიზაციების საქმიანობას გაეცნო, რომლებიც ძირითადად ქალთა უფლებებისა და მათი მხარდაჭერისათვის მუშაობენ. მან სიამოვნებით ისაუბრა საკუთარ შთაბეჭდილებებზე.

ჯერ კიდევ გასულ წელს, ისრაელში ყოფნისას შევხვდით რიტა ხაიკინას - ისრაელის არასამთავრობო ორგანიზაცია "Isha I isha- ჰაიფას ფემინისტური ცენტრის" ერთ-ერთ წარმომადგენელს. მასთან არა მარტო ნაცნობობა, თანამშრომლობაც გვაკავშირებს. 2009 წელს მას ჰაიფაში ვესტუმრეთ. სწორედ ამ შეხვედრის დროს, რიტა ჰაიკინა ქუთაისში მოვიწვიეთ არა მხოლოდ გამოცდილების გასაზიარებლად, არამედ ჩვენი თანამშრომლებისათვის ტრენინგის ჩასატარებლად ქალთა უფლებების დაცვის საკითხებზე.

ისრაელში ყოფნისას სწორედ რიტა პაიკინა გახდა ჩვენი მეგზური. დროის სიმცირის მიუხედავად ქალთა საკითხებზე მომუშავე ხუთ არასამთავრობო ორგანიზაციას და მათ საქმიანობას გავეცანით.

პირველი ორგანიზაცია, რომელსაც ვესტუმრეთ თელავივში ეს იყო ქალთა ქსელი - ქალთა ლობი, რომელიც 1994 წლიდან მუშაობს, მათი მთავარი მოთხოვნილეებაა ქალთა რიცხვის გაზრდა პარლამენტში.

ორგანიზაცია ძირითადად მუშაობს ქალთა მხარდასაჭერად და გასაძლიერებლად პოლიტიკაში, ბიზნესში: მუშაობის მეთოდებია ადვოკატირება, კვლევები, ლობირება. ყველაზე დიდი მიღწევა, რომელიც კანონში მათ მიერ იქნა ლობირებული, არის ისეთი საკითხები, როგორიცაა:

- თანაბარი ანაზღაურება
- ფეხმძიმე ქალების არ გაშვება სამსახურიდან ისრაელში არასამთავრობო ორგანიზაციებს თა-

ვისუფლად მიუწვდებათ ხელი პარლამენტთან, ნებისმიერ მინისტრთან. მუშაობენ იმისათვის, რომ რეზოლუცია 1325 მიიღონ როგორც კანონი ქვეყანაში.

თელ-ავივში ვესტუმრეთ ორგანიზაციას "ქალთა დაცვა ძალადობისაგან", რომელიც ძირითადად მუშაობს რუსულენოვან ქალებთან ისრაელში. ანუ, იმ ქალებთან, რომლებიც ყოფილ საბჭოთა კავშირში ცხოვრობდნენ და ტრეფიკინგის მსხვერპლნი გახდნენ. ორგანიზაცია საკმაოდ დიდი შემადგენლობისაა: 14 კოორდინატორი და ერთი ხელმძღვანელი ჰყავს. ყველა მიმართულებით მუშაობას უძღვებიან კოორდინატორები. 24-საათის განმავლობაში მუშაობს "ცხელი ხაზი", რომელსაც ემსახურებიან მოხალისეები. ისინი სპეციალურ სტაჟირებას გადიან. მათ მუშაობას კოორდინატორი ხელმძღვანელობს.

მესამე ორგანიზაცია რომელსაც 20 დეკემბერს პაიფაში ვესტუმრეთ იყო - "MAFYD". დიდი გამოცდილება აქვთ ქალთა მხარდაჭერის კუთხით, მუშაობენ ხელისუფლებასთან, რათა კანონში შეიტანონ ცვლილებები გენდერული თვალსაზრისით. 2010 წლიდან ორგანიზაცია მუშაობს საშუალო ასაკის ქალებთან, რომლებსაც არა აქვთ სამუშაო. პროგრამის მიხედვით ქალები გადიან სპეციალურ განათლებას. რათა მათ მოახერხონ საკუთარი თავის წარმოჩენა, თვითშეფასება და დამქირავებლის დაინტერესება სამუშაოს ძიებისას. დიდი ყურადღება ეთმობა აგრეთვე ქალთა საგანმანათლებლო მუშაობას. ასწავლიან კომპიუტერთან მუშაობას, როგორ შეიძლება მოიძიონ სამუშაო, როგორ მოამზადონ CV, აწარმოონ მოლაპარკება, ინტერვიუ გასცენ, წარმოაჩინონ საკუთარი თავი საუკეთესო მხრიდან.

მეოთხე ორგანიზაცია ხაიფში ეს არის "ძალადობის თავიდან აცილების ცენტრი." ცენტრში დახმარებას უწევენ როგორც ძალადობის მსხვერპლ ქალებს, ასევე მამაკაცებს, აგრეთვე ბავშვებს, რომლებიც ოჯახური ძალადობის მოწმეები არიან.

პირველ რიგში დიდი ყურადღება ექცევა ოჯახური ძალადობის პროფილაქტიკას, ამიტომაც მუშაობა იწყება მოზარდებთან. გოგონებსა და ბიჭებს ასწავლიან პარტნიორულ ურთიერთობას. რათა ისინი არ აღმოჩნდნენ მოძალადისა და მსხვერპლის როლში.

ბოლოს ვესტუმრეთ ორგანიზაციას "კოალიცია ქალები მშვიდობისათვის - "ფორა", რომელიც ასევე თელ-ავივში მდებარეობს.

საინტერესო ინფორმაცია მივიღეთ კოალიციის სტრუქტურაზე. არა ჰყავთ ერთი საერთო ხელმძ ღვანელი. გადაწყვეტილებას ამა თუ იმ საკითხზე იღებენ მხოლოდ მაშინ, თუ კოალიციის ყველა წევრი თანახმაა. ყველას თანაბარი უფლებები აქვს. ეს რა თქმა უნდა, საკმაოდ რთულია, მაგრამ თანასწორობას ექვემდებარება. კოალიცია თავს ფემინისტურ დაჯგუფებად მიიჩნევს. ეს სტატუსი მათი პრიორიტეტებიდან გამომდინარეობს.

ისრაელში ყოფნის დღეები მთლიანად გადატვირთული იყო შეხვედრებით, მხოლოდ ჩამოსვლის შემდეგ, როცა საკუთარ ჩანაწერებს გადავხედე, მივხვდი, რამდენად საინტერესო ინფორმაციები ჩამოვიტანეთ, რამდენად მნიშვნელოვანი იყო ის გამოცდილება, რომელიც თითოეული ორგანიზაციის გაცნობისას დაგვიგროვდა.

FOR EXPERIENCE GATHERING IN ISRAEL

In December, Meri Gelashvili, chairperson of Fund of Women Entrepreneurs and representatives of the Fund "Sokhumi" visited Israel to gather experience from none-governmental organizations operation on women's right protection and their empowerment in the country. She shared with her impressions and reflections from the visit.

"We met Rita Haikina, a representative of NGO Isha I isha – Haifa Feminist Center, during our last year's visit to Israel. Except an acquaintance, mutual cooperation unites us as well. In 2009 we visited her in Haifa and invited Rita Haikina to Kutaisi to share experience and provide our staff with trainings on women's rights issues.

Rita Haikina was our guide during this visit. Despite limited time, we met five none-governmental organizations working on women's issues.

The first organization was women's network – women's lobby in Tel Aviv, which had been working since 1994, aimed at increasing number of women in parliament.

The organization particularly works towards supporting and empowering women in politics and business through advocating, researching and lobbying. The major achievements were the following issues of legislation lobbied by them:

- Equal reimbursement
- Protection of pregnant women from firing.

None-governmental organizations in Israel have free accessibility to parliament and ministries. They are working to adapt resolution 1325 as a law in the country.

In Tel Aviv we visit none-governmental organization – Protection of Women against Violence, working with Russian-speaking women, the women who used to live in Soviet Union and became victims of trafficking. The organization is large with 14 coordinators and one chairperson. Coordinators work towards each direction. Call center works 24 hours, served by volunteers. The volunteers pass special internship and their work is supervised by a coordinator.

The third organization we visited on December 20, was in Haifa, named MAFYD. They have significant experience in women empowerment. The organization had been working with the government in order to make amendments in legislation on gender issues. Since 2010 they have been working with middle-aged women, who were unemployed. Special emphasis was paid on educational works as well; they teach working on computer, how to find a job, draft a CV, negotiation skills.

The fourth organization was – Center for Violence Prevention, in Haifa. The Center provides with help both violence victims women, men, and children – witnesses of the violence.

Special attention is paid to prevention of domestic violence in the first place; thus works start with teenagers, in order to avoid their formation into an offender and a victim.

Finally we visited – Coalition Women for Peace – Fora, in Tel Aviv.

Structure of the organization was very interesting, there was no one, general chairperson, decisions are made based on common consent of all coalition members. Of course it is very complicated structure; however, it is based on equality. The coalition defines itself as a feminist group and the status comes from their priorities.

The days spent in Israel were overwhelmed with meetings and only after arrival and looking through my writings I realized how interesting information we had brought was, and importance of the experience we gathered upon visiting each organization."

JEMBACO JCO JMJ856JSUC ZJECASU

მენარმე ქალთა ფონდში გრძელდება ბუღალტერიიის შემსნავლელი კურსები. პედაგოგი თამილა გვილავა გვიამბობს:

"საოცრად ენერგიული და მოტივირებული მსმენელები არიან. საინტერესო ის არის, რომ მხოლოდ ეკონომისტები კი არა, სხვადასხვა პროფესიის ადამიანები არიან. მიუხედავად ამისა, ბუღალტერიის საკითხებში კარგად გაერკვნენ, ყველაფერს ზედმიწევნით სწავლობენ. აინტერესებთ საგადასახადო კანონები, რაც მეწარმეობას უკავშირდება. 16 მსმენელი მყავს, კვირაში ორი დღე გვაქვს მეცადინეობა, არასოდეს აცდენენ. ლექციების მოსმენის დროს ხშირად სვამენ სხვადასხვა ტიპის შეკითხვებს, რაც უკავშირღება გადასახადებს, ბეგარას, ჯარიმებს. სალარო აპარატი რას ნიშნავს, როგორ შევავსოთ დეკლარაცია და სხვა.

კურსის დასასრულს მონაწილეეპი გადიან ტესტირეპას, ტესტში 50 საკითხია და ვამოწმეპთ რამდენად კარგად გაერკვნენ მოსწავლეეპი პუღალტერიის საკითხებში".

ნინო გიორგიძე პროფესიით ბიოლოგია, მაგრამ ეს ხელს ნამდვილად არ უშლის იმაში, რომ ბუღალტერიას გაეცნოს: " იმდენად კარგი პედაგოგი გვყავს, ის უხერხულობა, რომელიც დასაწყისში არსებობდა, შეიძლება რამე ვერ გავიგოთ, ან რამე ვერ შევითვისოთ, სადღაც დაიკარგა. ისე მარტივად და გასაგებად გვაწოდებს ყველა ინფორმაციას, რომ შეუძლებელია

არ გაიგო. თუ რამე ვერ გავიგეთ, მაშინვე ხვდება და ხელახლა გვიხსნის. "

მარი ჯანელიძე პროფესიით ხელოვნებათმცოდნეა, "ახლა ისეთი დროა, ერთი პროფესია ნამდვილად არ არის საკმარისი, ბუღალტერია ყოველთვის, ყველა სფეროში შეიძლება გამოიყენო. თავიდან ცოტა მეშინოდა, მაგრამ პირველივე გაკვეთილი როგორც კი გავიარე, მივხვდი, რომ შეუძლებელი არაფერი იყო".

ლელა ოჩხიკიძე: "ეკონომისტი ვარ. ხუთი წელი ვისწავლე, მაგრამ ამ კუთხით პროფესიული ცოდნის გაღრმავება და პრაქტიკული ცოდნა მჭირდებოდა. მეგობრისგან გავიგე ამ კურსების არსებობა და დიდი ინტერესით ვსწავლობ".

მანანა გვიჩიანი : ჩემი დაინტერესება ამ კურსებისადმი შემთხვევით მოხდა. ერთმა ჩემმა მეგობარმა ვერაფრით გამაგებინა რას ნიშნავდა "ზედდებული". კურსებზე მოსვლა იმიტომაც გადავწყვიტე, რომ მსგავს რამეებში გავერკვე. შესაძ ლოა ვინმე ახლობელს დასჭირდეს დახმარება. ეს ხომ მნიშვნელოვანია.

ხათუნა დარჯანია: "ზოგად განათლებას ვიღებთ ბუღალტერიაში. რისგან შედგება ბალანსი, რა სახის გადასახადები გვაქვს. ამაში პედაგოგი კარგად გვარკვევს".

გრძელდება ინგლისური ენის შემსწავლელი კურსები ქუთაისში. გურანდა გვანცელაძე ამბობს, რომ დეკემბერში სამთვიანი კურსი ამთავრებს მუშაობას, მოსწავლეთა დიდი ნაწილი მომდევნო კურსზე აპირებს გადასვლას, ექვს თვეში ისინი სერიოზულ განათლებას მიიღებენ, რომელსაც შემდეგ მიზანმიმართულად გამოიყენებენ.

დეკემბერში მუშაობა დაასრულა ასევე ქსოვის შემსწავლელმა კურსებმა.

პროფესიული კურსები მუშაობას აგრძელებს ფოთში: სხვადასხვა ჯგუფები სწავლობენ ინგლისურს, ბუღალტერიას, კომპიუტერს.

სამომავლოდ მეწარმე ქალთა ფონდი სხვაგანაც გეგმავს პროფესიული კურსების გახსნას.

ᲚᲔᲚᲐ ᲯᲐᲚᲐᲦᲝᲜᲘᲐ

VOCATIONAL COURSES

Courses in accounting are available at the Fund of Women Entrepreneurs. Tamila Gvilava, instructor:

"The students are extremely energetic and interested. Despite the fact that majority of them has no economic background and are people of various professions, they understand accounting quite easily. They are interested in tax laws and regulations. I have 16 students and classes are held twice a week. Students frequently ask questions, concerning taxes, penalties, duties, how a sales register works, how to fill a declaration, and etc.

At the end of the course, students have tests with 50 questions, in order to define the level they have learned the subject."

Nino Giorgadze is a biologist by profession; however this has not impeded her to study accounting: "We have such a good teacher, the feeling of awkwardness in the beginning concerning fear that we would not be able to

understand has vanished. She provides all the information in an easy and understandable way and if we do not understand anything she explains it again."

Mari Janelidze is a specialist of Arts, "nowadays one profession is not sufficient, accounting can be used always and everywhere. I was a little bit scared in the beginning, but on the very first lesson understood that nothing was impossible."

Lela Ochkhikidze: "I am an economist and studied the subject for five years, but needed to deep my knowledge and practical skills. I found about the courses from my friend."

Manana Gvichiani: "My interest in this course was accidental. One of my friends tried to explain to me what a overheads mean but could not manage it; that was the very reason I decided to attend the classes in order to understand the issues. One day relatives or friends may need my help and I would be able to provide it."

Khatuna Darjania: "We study basics of accounting, like balance sheet, taxes."

Courses in English language are rendered in Kutaisi. According to Guranda Gvantseladze three-month course ends in December and majority of the students plans to continue classes on the next level and in a six-month period they will sufficiently master the language and use it appropriately.

Another vocational course in knitting ends in December.

Vocational courses continue to operate in Poti: various groups study English, accounting and computers.

The Fund of Women Entrepreneurs plans to open the similar vocational courses in other places as well.

LELA JALAGONIA

∫ıς−n os ðn&6gln

UJKUCGUC ZZMPJ

შეკითხვა: მაინტერესებს ახალი საგადასახადო კოდექსის მიერ გავრცელებული შეღავათებით რამდენად შესაძლებელია მეწარმემ ისარგებლოს 2010 წლის დეკემბრის თვეში?

პასუხი: თქვენი შეკითხვის პასუხად განგიმარტავთ, რომ სამწუხაროდ საგადასახადო კოდექსი, რომელიც მიღებულ იქნა 2010 წლის 17 სექტემბერს და რომლის ამოქმედების ვადად განისაზღვრება 2011 წლის 1 იანვარი, მოქმედებს მხოლოდ 2011 წლის იანვრიდან.

კითხვა: მეწარმის მიმართ, რომელსაც გააჩნია საკონტროლო სალარო აპარატის გამოყენების ვალდებულება, მაგრამ არა აქვს რეგისტრირებული საკონტროლო სალარო აპარატი, რა ღონისძიებების გამოყენებაა შესაძლებელი მოქმედი კანონმდებლობით?

პასუხი: განგიმარტავთ, რომ მოქმედი საგადასახადო კოდექსის 139-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ასეთ შემთხვევაში მეწარმე პირველ შემთხვევაში ჯარიმდება 500 ლარის ოდენობით, ხოლო განმეორებით შემთხვევაში ჯარიმის თანხა შეადგენს 5000 ლარს.

კითხვა: იმ შემთხვევაში, თუ მეწარმის მიერ არ იქნა შესრულებული მოცემულ ვადაში წერილობითი მომართვა და არ იქნა წარდგენილი საბუღალტრო -სააღრიცხვო დოკუმენტაცია საგადასახადო ორგანოში, რა სანქციის გავრცელებას ითვალისწინებს მოქმედი კანონმდებლობა?

პასუხი: განგიმარტავთ, რომ მოქმედი საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით სააღრიცხვო დოკუმენტაციის, აგრეთვე ქონების ნუსხის მითითებულ ვადაში წარუდგენლობა იწვევს პირის დაჯარიმებას 200 ლარის ოდენობით.

ყოველ შემდგომ განმეორებაზე 1000 ლარის ოდენობით.

ᲗᲐᲛᲐᲠ ᲤᲐᲩᲣᲚᲘᲐ

LAWYER'S CORNER

Question: Is it possible for the entrepreneurs to use preferential included in the new tax code in December of 2010?

Answer: Unfortunately the tax code, adopted on 17 September 2010 was determined to come into force since 1 January 2011. Consequently it will become in act only in January 2011.

Question: An entrepreneur, who is obliged to use controlling cash-register, has not obtained it, what measures can be taken against her/him in frames of the legislation?

Answer: In accordance with the first part of article 139 of the tax code, the entrepreneur will be fined for 500 Lari initially, for the recurrence amount will reach 5000 Lari.

Question: If an entrepreneur has not submitted accounting statements to tax authority in frames of the defined deadlines, what kind of sanctions does the legislation impose?

Answer: A fine in amount of 200 Lari will be imposed on a person for late and not submission of the accounting statements in accordance with the acting tax code. For each repeated case the fine consists of 1000 Lari.

TAMAR PACHULIA

პროექტის დირექტორი<mark>:</mark> მერი გელაშვილი

პროექტის კონსულტანტი: ალლა გამახარია

კოორდინატორი: <mark>მირანდა გვანცელაძე</mark>

პროექტის ასისტენტები: დიანა ყურაშვილი თემურ გამახარია ლელა ჯალაღონია

რედაქტორი: **ხათუნა გოგუა**

ინგლისურ ვერსიაზე მუშაობდა: სალომე ლომაძე

Project director Meri Gelashvili

Project consultant Alla Gamaxaria

Project coordinator Miranda Gvantseladze

Project assistants Diana Kurashvili Lela Jalagonia Temur Gamaxaria

Editor: Xatuna Gogua

Responsible for English version: **Salome Lomadze**

მისამართი: ქ. ქუთაისი, მგალობლიშვილის ბ ტელ: 7 29 02 ფაქსი: 7 13 68 ელფოსტა: meri_gelashvili@yahoo.com ვებ-გვერდი: www.fwe.ge

> Address: 6, Mgaloblishvili, Kutaisi Tel: 7 29 02 Fax: 7 13 68 E-mail: meri_gelashvili@yahoo.com Web-site: www.fwe.ge